

Sygn. akt II Cz 337/13

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Sławomir Krajewski (spr.)

Sędziowie: SO Marzenna Ernest

SO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2013 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G.

przy udziale dłużników G. Ś., K. Ś. (1) i K. Ś. (2)

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko następcy prawnemu dłużnika

na skutek zażalenia dłużników na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 29 marca 2012 roku, w sprawie III Co 29/12

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w jego punkcie 1 o tyle tylko, że zastrzec następcom prawnym dłużnika A. G. Ś., K. Ś. (1) i K. Ś. (2) prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności za długi spadkowe do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku,

II. w pozostałej części zażalenie oddalić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 29 marca 2012 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie (sygn. akt III Co 29/12):

1. nadał prawomocnemu nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanemu przez Sąd Rejonowy w Szczecinie w dniu 2 grudnia 2005 roku, w sprawie XVI Nc 9132/05 z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im F. S. w G. przeciwko A. Ś. klauzulę wykonalności przeciwko następcom prawnym dłużnika - G. Ś., K. śmigielskiemu i K. Ś. (2), w brzmieniu następującym: „W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, dnia 29 marca 2012 r. Sąd Rejonowy Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie stwierdza, że niniejszy tytuł uprawnia do egzekucji w całości oraz poleca wszystkim urzędom oraz osobom, których to może dotyczyć, aby postanowienia tytułu niniejszego wykonały, a gdy o to prawnie będą wezwane, udzieliły pomocy. Orzeczenie podlega wykonaniu jako prawomocne”.

2. zasądził solidarnie od G. Ś., K. Ś. (1) t K. Ś. (2) na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im F. S. w G. kwotę 127 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 2 grudnia 2005 roku Sąd Rejonowy w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, na skutek pozwu wniesionego przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo - Kredytową im F. S. w G. przeciwko A. Ś. (sygn. akt XVI Nc 9132/05).

W dniu 19 września 2011 roku wnioskodawca wniósł o nadanie ww. nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności przeciwko G. Ś., K. Ś. (1) i K. Ś. (2) wskazując, że są oni spadkobiercami zmarłego w dniu 26 października 2007 roku dłużnika A. Ś.. Do wniosku wierzyciel załączył odpis postanowienia sygn. akt II Ns 2898/09 z dnia 3 grudnia 2009 roku z treści, którego wynika, że spadek po A. Ś. przyjęli w 1/3 części G. Ś., K. Ś. (1) i K. Ś. (2).

Zdaniem Sądu przejście uprawnień na wnioskodawcę zostało przez niego wykazane dokumentem spełniającym warunki, o których mowa w art. 788 kpc, wobec czego sąd orzekł jak w pkt I sentencji.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc, w zw. z art. 99 kpc i art. 770 kpc.

Wskazał, że na koszty w niniejszej sprawie składała się opłata od wniosku w kwocie 50 zł, wynagrodzenie pełnomocnika wierzyciela, którego wysokość ustalonej na podstawie § 8 pkt 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zmianami) na kwotę 60 zł oraz kwotę 17 tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyli dłużnicy i zaskarżając je w całości, wnieśli o jego uchylenie i zasądzenie od wierzyciela na swoją rzecz zwrotu kosztów.

W uzasadnieniu podali, że w dniu 9 czerwca 2011 roku zostało sprostowane postanowienie o nabyciu spadku po A. Ś. sygn. akt II Ns 2351/10 - na nabycie spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Stosownie do jego treści sporządzony został spis inwentarza w celu ustalenia majątku po zmarłym. Protokół z dnia 30 marca 2012 roku wykazał, że czystą masę spadkową stanowią długi - zmarły nie pozostawił majątku. Wierzyciel powziął wiadomość 8 lutego 2012 roku (w trakcie trwania postępowania o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko spadkobiercom) od Komornika Skarbowego o prowadzonych czynnościach przez niego i spadkobierców i dnia 21 lutego 2012 roku pismem poinformował o wielkości zadłużenia zmarłego na dzień zgonu. Zdaniem dłużników wierzyciel powinien był powiadomić sąd o zaistniałych innych okolicznościach, czego jednak nie uczynił.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się częściowo zasadnym.

Zgodnie z art. 792 kpc, jeżeli następca ponosi odpowiedzialność tylko z określonych przedmiotów albo do wysokości ich wartości, należy w klauzuli wykonalności zastrzec mu prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność, o ile prawo to nie jest zastrzeżone już w tytule egzekucyjnym.

Przepis ten dotyczy zarówno przypadków następstwa prawnego pod tytułem ogólnym, jak i szczególnym. Odnosi się on do sytuacji następców ponoszących odpowiedzialność tylko z określonych przedmiotów albo do wysokości ich wartości. Orzeczenie o ograniczeniu jest obligatoryjne i sąd powinien o nim orzec nawet bez wniosku, z urzędu, jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy.

Dalej przypomnienia wymaga, że zgodnie z art. 1031 § 2 kc w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie nie podał do inwentarza przedmiotów należących do spadku albo podał do inwentarza nie istniejące długi.

Jak wynika z powyższego, odpowiedzialność ta jest, więc ograniczona (odpowiedzialność pro viribus hereditatis) do ustalonej wysokości. Ograniczenie to nie ma natomiast znaczenia przy określaniu, czym spadkobierca odpowiada. Jako dłużnik osobisty zawsze odpowiada całym swoim majątkiem, ale z jej ograniczeniem do wysokości stanu czynnego spadku.

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2011 roku Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawie o sygn. akt II Ns 2351/10 zatwierdził oświadczenie złożone przez G. Ś., K. Ś. (1) i K. Ś. (2) o uchyleniu się od skutków

niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu spadku po A. Ś. i zmienił prawomocne postanowienie wydane przez Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w dniu 3 grudnia 2009 roku, sygn. akt II Ns 2898/09, w jego punkcie I w ten sposób, że stwierdził, że spadek po A. Ś., na podstawie ustawy nabyli z dobrodziejstwem inwentarza żona K. Ś. (2), oraz synowie G. Ś. i K. Ś. (1) po 1/3 części. Postanowienie to uprawomocniło się z dnia 19 lipca 2011 roku.

W tym stanie rzeczy zmiana prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia przez dłużników spadku, obowiązała Sąd Okręgowy do częściowego uwzględnienia zażalenia.

Jeżeli bowiem następca ponosi odpowiedzialność tylko z określonych przedmiotów albo do wysokości ich wartości, postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności stanowi, niejako filtr, za pomocą, którego sąd obowiązany jest ustalić zakres odpowiedzialności. W rezultacie sąd powinien w klauzuli wykonalności umieścić zastrzeżenie o ograniczeniu odpowiedzialności (E. Wengerek: Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, Warszawa 1972, s. 155). Stwierdzenie, że w klauzuli wykonalności należy zastrzec prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność, należy zaś rozumieć jako nałożenie na sąd obowiązku w tym zakresie.

Argumentując jak powyżej, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 kpc, w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzekł jak w punkcie I sentencji.

W pozostałej części zażalenie, jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu, o czym na podstawie art. 385 kpc, w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzeczono w punkcie II sentencji.

Zarządzenia:

- odnotować, zakreślić,
- odpisy postanowienia doręczyć stronom,
- zwrócić akta sprawy SR.